

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 9661-06-19 פלוני נ' אלמוני(המנוח) ואח'

לפני כבוד השופט, סגן הנשיא שאול שוחט
כבוד השופטת איריס לושי-עבודי
כבוד השופט נפתלי שילה

המערער עו"ד פלוני – מנהל עיזבון (לשעבר)

נגד

המשיבים 1. יורשי המנוח אלמוני ז"ל
ע"י עו"ד ארז סרי

2. אלמוני
3. אלמוני
4. אלמוני
5. אלמוני
ע"י עו"ד נדב לב

6. אלמוני
7. אלמוני
8. אלמוני
9. אלמוני

פסק דין

1
2 ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה מיום 7.5.19 שדחה את בקשת המערער לפסיקת
3 שכר טרחה נוסף, מעבר לשכר הביניים שנפסק לו.
4

א. רקע עובדתי

5
6
7 1. המערער מונה בחודש מאי 2012 למנהל עיזבון המנוח פלוני ז"ל (להלן: **המנוח**) שהמשיבים
8 הם יורשיו.

9
10 2. נכסי העיזבון כוללים בניין ברח' ב---- ב---- (להלן: **הבניין**) ששווי הוערך בסכום של 52
11 מיליון ₪ וכן קרקע ב---- (להלן: **הקרקע**) שנמכרה בסך של 5,320,000 ₪.

12
13 3. ביום 22.12.13 נפסק לבקשת המערער שכר טרחת ביניים בשיעור של 1.75% משווי הבניין,
14 דהיינו סך של 910,000 ₪ בתוספת מע"מ וכן 3% בתוספת מע"מ משווי הקרקע שנמכרה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 9661-06-19 פלוני נ' אלמוני(המנוח) ואח'

- 1 ע"י המערער בסך של 5,320,000 ₪, דהיינו סך של 159,600 ש"ח. סה"כ שולם למערער
2 שכ"ט ביניים בסך של 1,069,600 ₪ בתוספת מע"מ.
3
4. בנוסף, נפסק למערער שכר טרחה מיוחד בגין ניהול הליכים משפטיים של העיזבון וייצוג
5 העיזבון. ביום 4.2.15 נפסק סך של 73,680 ₪ וביום 24.3.15 נפסק סך של 278,000 ₪
6 בתוספת מע"מ בגין השירותים המקצועיים המיוחדים הנ"ל.
7
5. המערער לא הצליח במהלך כל השנים שפעל כמנהל עיזבון לממש את הבניין למרות
9 ניסיונותיו הרבים וביום 8.8.18 הוא שוחרר מתפקידו ובמקומו מונה כונסי הנכסים למכירת
10 הבניין. לאחרונה, הצליחו כונסי הנכסים למכור את הבניין בסך של 70,000,000 ₪.
11
6. המערער הגיש לביהמ"ש קמא ביום 5.11.18 בקשה לפסיקת שכר טרחה סופי שבמסגרתה
12 ביקש לקבל 6% משווי העיזבון בתוספת מע"מ. המערער עתר לפסיקת שכר טרחה כולל
13 בסך של 4.2 מיליון ₪, בהתחשב בכך שהבניין נמכר בסופו של דבר בסך של 70 מיליון ₪.
14 המערער טען שהושקעו על ידו אלפי שעות עבודה ולאור המחלוקות הרבות בין המשיבים,
15 מלאכתו הצריכה מאמץ רב במיוחד, המזכה אותו לשכר מקסימאלי.
16
17
7. חלק מהמשיבים התנגדו נחרצות לבקשה והעלו טענות קשות כנגד תפקודו של המערער.
18 ביהמ"ש קמא דחה את הבקשה (להלן: **ההחלטה**) וקבע שהמערער לא זכאי לכל תוספת
19 לשכר טרחתו מעבר לסכומים שכבר נפסקו לו. בין היתר נקבע בהחלטה, שהמערער לא
20 השלים את חלוקת העיזבון, הוצאות היורשים לא תמו ולאור הסכומים "הבלתי מבוטלים"
21 שנפסקו לו, אין מקום לכל תוספת שכר. ביהמ"ש קבע שהעובדה שהבניין נמכר בסופו של
22 דבר בסכום של 70 מיליון ₪, אינה תוצאה של פעילות מנהל העיזבון אלא תוצאה של
23 פעילות ומאמץ כונסי הנכסים.
24
25
8. בהחלטה נקבע בין היתר כי:
26
27
- "אל מול טענותיו הלגיטימיות והמוצדקות של מנהל העיזבון, קיימות טענות וזכויות
28 לגיטימיות לא פחות של היורשים. ברבות השנים, לא זכו היורשים עד עתה ליהנות
29 מירושתם.... התמונה הייתה ונותרה מורכבת. אין גורם אחד שאחראי לכך... צירוף כל
30 הסכומים שנפסקו מעלה כי נפסקו עד עתה למנהל העיזבון עבור מכלול הפעולות ושכ"ט
31 מנהל עיזבון סכומים העולים על 1,400,000 ₪ (לא כולל מע"מ), סכום זה מהווה לפי שווי
32 נכס של 52,000,000 ₪ - 2.69%. גם כאשר אני לוקחת כי ניהול העיזבון היה בפועל כ - 6
33 שנים, מדובר בסכום של כ - 230,000 ₪ לשנה, סכום לא מבוטל. יש בסכום זה לבטא
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 9661-06-19 פלוני נ' אלמוני(המנוח) ואח'

נאמנה את פועלו של מנהל העיזבון והנסיבות של התיק ... שיעור שכ"ט הקרוב ל – 3%
עולה בקנה אחד עם הפסיקה שפירשה את התקנות והינו אף על הצד הגבוה".

9. המערער לא השלים עם ההחלטה והגיש ערעור.

ב. תמצית טענות המערער

1. טעה ביהמ"ש קמא שעה שלא פסק לו כל שכר טרחה עבור תקופה של כחמש שנים
שבמהלכן ביצע פעולות רבות המזכות אותו בשכר וזו תוצאה שאינה סבירה ומקפחת אותו
שלא כדין.

2. טעה ביהמ"ש קמא, כאשר כלל בשכר טרחתו ובחישוב שיעור האחוז מהעיזבון שקיבל, את
התשלומים עבור שירותים משפטיים מיוחדים שהוא העניק לעיזבון. תשלומים אלו צריכים
להיות בנוסף לאחוזים שנקבעו בתקנות הירושה, תשנ"ח-1998 (להלן: **התקנות**). שכרו
עבור ניהול העיזבון ללא שירותים מיוחדים עמד על 1,066,000 ₪ בלבד (בתוספת מע"מ)
הכולל את שכרו על פי ההחלטה לשכר ביניים ותו לא.

3. טעה בית המשפט קמא שעה שלא חישוב את שווי הבניין לפי שווי האמיתי שבתמורה לו
הוא נמכר בפועל בסך של 70 מיליון ₪ והוא ערך את החישוב לפי סך של 52 מיליון ₪ בלבד.
כמו כן, טעה בית המשפט שעה שהשמיט את הקרקע משווי העיזבון הכולל.

4. למעשה נפסק למערער שכר בגובה של 1.41% בלבד משווי העיזבון, למרות עבודתו הרבה
שכללה שלושה ניסיונות שונים למכירת הבניין. העובדה שלאחר הפסקת תפקידו כמנהל
עיזבון מונה כונס נכסים, לא צריכה לגרוע משכרו כמנהל עיזבון. לא מונה מנהל עיזבון
חילופי אלא כונס נכסים.

5. המערער "פעל ללא לאות למען העיזבון והיורשים" ורוב היורשים לא התנגדו לבקשתו
לפסיקת שכר הטרחה.

ג. תמצית טענות המשיבים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 9661-06-19 פלוני נ' אלמוני(המנוח) ואח'

1. המערער לא סיים את עבודתו ורק לאחר החלפתו נמכר הבניין בעקבות עבודה מאומצת של
2 כשנה וחצי, דבר שהמערער לא הצליח לבצע במשך כשבע שנים. המערער לא קידם את
3 ניהול העיזבון ולא תרם לחלוקתו.
4
2. המשיבים צריכים לשלם כיום שכר טרחה לכונסי הנכסים בסכום נכבד ואין כל הצדקה
5 לשלם סכום נוסף למערער. ניהול עיזבון יש לסיים בזמן סביר והמערער "משך" את הטיפול
6 זמן בלתי סביר והוא לא צריך "לקבל פרס" עקב התנהלותו זו. שכר הביניים שנפסק
7 למערער צפה פני עתיד וכלל גם פעולות שנעשו לאחר פסיקת שכר הביניים.
8
9
3. המערער קיבל עוד 0.5% משווי העיזבון במסגרת ההחלטה מיום 24.3.15 ולכן בפועל הוא
10 קיבל עבור פעולותיו שכר בגובה של 2.25% משווי הבניין ועוד 3% משווי הקרקע. שיעור
11 שכר הטרחה הכולל שקיבל המערער עומד על 2.4% משווי העיזבון ולאור ערכו הגדול,
12 מדובר באחוז גבוה ביותר. על פי הפסיקה, בעיזבונות בסדר גודל מסוג זה, נפסק שכר טרחה
13 בין אחוז וחצי לשני אחוזים בלבד.
14
15
4. הטענה שחישוב של שווי הבניין צריך להיעשות לפי מחיר המכירה בפועל – 70 מיליון ₪ -
16 היא הרחבת חזית אסורה, שהרי בבקשה שהמערער הגיש לביהמ"ש קמא הוא ערך תחשיב
17 לפי שווי של 52 מיליון ₪ בלבד.
18
19
5. מדובר בעיזבון פשוט. עיקרו בניין סגור ונעול שהדבר היחיד שנדרש לגביו הוא הסרת
20 מסוכנותו, פעולה פשוטה וזולה של גידור. כמו כן, קיים חוב לנושה אחת בלבד – עיריית --
21 --- ואף הטיפול בפירעון חוב זה לא הוסדר ע"י המערער. השכר שנפסק לרבות עבור
22 שירותים מיוחדים, הוא גבוה ואין להוסיף ולו שקל אחד למערער.
23
24
- ד. דיון והכרעה
25
26
1. כפי שנקבע בע"א 2886/00 הקרן לטיפול בחסויים נ' היועמ"ש, פ"ד נה(5) 62 בעמ' 70 :
27
28
29 "הלכה פסוקה היא "...כי אין בית המשפט נוטה להתערב בשכר הטרחה שנקבע לכונסי
30 נכסים, מפרקים ודומיהם על ידי הערכאה הראשונה, אלא במקרים חריגים ויוצאי דופן...
31 כאשר בית המשפט התערב בעניינים מסוג זה, היה זה באותם מקרים בהם טעה השופט
32 קמא בעקרונות אותם הפעיל ולא באופן בו יישם את אותם עקרונות...".
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 9661-06-19 פלוני נ' אלמוני(המנוח) ואח'

- 1 2. בע"א 6166/07 צחי פלדמן עו"ד נ' א.י.ע יובלים השקעות בע"מ (10.1.10) מציין בית
2 המשפט כי :
3
4 "...מטבע הדברים, מירב המידע בנוגע למאמצים שהושקעו, הטרחה שנדרשה
5 והמהלכים שננקטו על ידי בעל התפקיד, מצוי בדרך כלל בידי הערכאה הדיונית... חזקה
6 על ערכאה זו כי היא יודעת טוב יותר מערכאת הערעור מה גודל המאמץ שנדרש מבעל
7 התפקיד והאם אכן מדובר במאמץ חריג המצדיק פסיקת תוספת לשכרו. רק במקרים
8 חריגים, למשל אם התברר כי הערכאה הדיונית התעלמה מנתונים מסוימים או כאשר
9 פסיקתה חורגת מהסביר, תתערב ערכאת הערעור בקביעותיה של הערכאה הדיונית
10 בעניין שכרו של בעל התפקיד".
11
12 3. במקרה דנן, לא דק פורתא ביהמ"ש קמא, שעה שקבע שהסכום הכולל של התשלומים
13 ששולמו למנהל העיזבון לרבות עבור השירותים המשפטיים המיוחדים, מהווה 2.69%
14 משווי העיזבון, מאחר שהוא לקח בחשבון רק את שווי הבניין ולא צירף לו את שווי הקרקע.
15 כמו כן, נפלה טעות ביחס לשכר הטרחה ששולם עבור הקרקע שעמד על 159,600 ₪ ולא סך
16 של 156,000 ₪ כפי שנקבע בהחלטה.
17
18 4. בצדק דחה בית המשפט קמא את טענת המבקש לפיה יש לערוך את תחשיב שכר טרחתו
19 לפי שווי הבניין בשעה שנמכר. זאת, מאחר שתוספת זו יש לזקוף לפועלם של כונסי הנכסים
20 ולא לפועלו של המערער. בנוסף, בבקשה שהגיש המערער לבית המשפט קמא, הוא ביקש
21 לפסוק את שכרו לפי תחשיב של 52 מיליון ₪ והוא לא ביקש לתקן את בקשתו ואין לאפשר
22 לו הרחבת חזית.
23
24 5. מאחר ששווי העיזבון (הבניין והקרקע) עמד על 57,320,000 ₪ ושכר הביניים ששולם
25 למערער עמד על 1,069,600 ₪ (בתוספת מע"מ) הרי שהאחוז הכולל של שכר טרחת המערער
26 עמד על כ - 1.87% משווי העיזבון.
27
28 6. טענתו העיקרית של המערער היא, שאין כל הצדקה שלא לפסוק לו כל שכר עבור עבודה של
29 חמש שנים נוספות, מאז שנפסק שכר הביניים.
30
31 7. אנו סבורים שבמקרה דנן, לאור היקף שכר הטרחה ששולם למערער עד לסיום תפקידו,
32 ובמיוחד לאור העובדה שהמערער לא הצליח לממש את הבניין והיה צורך למנות בעל
33 תפקיד חלופי, אין מקום להתערב בהחלטה, למעט בנושא אחד שיפורט להלן. שהרי,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 9661-06-19 פלוני נ' אלמוני(המנוח) ואח'

למרות שמכירת הבניין הועברה לטיפולם של כונסי נכסים, מהותית מדובר "באותה גברת
בשינוי אדרת" ויש לקחת בחשבון שאף לכונסי הנכסים מגיע שכר טרחה ומתקין התקנות
קבע שלכל היותר ישולם למנהל עיזבון או לכונס נכסים שכר טרחה בגובה 4% משווי
העיזבון או הנכס (תקנה 45ב(ב) לתקנות הירושה ותקנה 258ז לתקנות סדר הדין האזרחי,
תשמ"ד-1984).

8. שכר הטרחה שנפסק בעיזבונות גדולים בשווי של עשרות מיליוני ש"ח, "נע" בין אחוז לשני
אחוז ולעיתים אף הרבה פחות משיעור זה. לכן, "ממעוף הציפור" שכר הטרחה שנפסק
למערער הוא בהחלט סביר, במיוחד בהתחשב בעובדה שהוא לא סיים את מלאכתו
והמשיבים יצטרכו לשלם שכר נוסף לכונסים.

ראו: עמ (ת"א) 1243/07 אלמוני, עו"ד נ' פלוני ואח' (6.9.09) ות"ע 15853-03-12 ג' עו"ד
מנהל עיזבון נ' ב' ואח' (30.11.14) שם הובאו דוגמאות מהפסיקה לפסיקת שכר טרחה
בעיזבונות בשווי גדול מאוד.
לעניין שכרו של כונס נכסים של מקרקעין בשווי רב ראו: ע"א 42441-07-13 יעקב בויאר נ'
א.י. אבן יזמות בע"מ (20.2.14) שבו אושר שכר טרחה בגובה 1.5%.

9. ככלל, רצוי שלא לפסוק שכר טרחה סופי למנהל עיזבון או כונס נכסים שלא השלים את
מלאכתו, אלא לאחר תום ביצוע כל המטלות. רק אז, ניתן לבחון מה תרומתו של כל אחד
מבעלי התפקידים ומה שיעור שכר הטרחה שיש לפסוק לכל אחד מבעלי התפקיד. גם
במקרה דנן, נראה שהיה מקום שלא לדון כלל בבקשת המערער לשכר טרחה סופי ולהמתין
עד לסיום חלוקת ומימוש הבניין ורק אז, לפסוק את השכר הסופי.

10. שהרי, יש לוודא ששכר הטרחה הכולל שייפסק לא יעלה על הקבוע בתקנות ואופן חלוקת
שכר הטרחה בין בעלי התפקיד השונים, יכול להיבחן בצורה מושכלת רק לאחר תם
פעולותיהם.

ראו: שוחט, פינברג ופלומין, "דיני ירושה ועיזבון" (מהדורה שביעית מורחבת ומעודכנת,
2014) עמ' 226:

"במצב שבו ניהול העיזבון נמצא בעיצומו וטרם הסתיים, ניתן לפסוק למנהל העיזבון
שהוחלף שכר ביניים, שכן יש לשריין גם את שכר טרחתו של המנהל החדש. רק לאחר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 9661-06-19 פלוני נ' אלמוני(המנוח) ואח'

שתסתיים מלאכת ניהול העיזבון באופן מלא, יהיה ניתן לבחון מהו השיעור היחסי המגיע
לכל אחד ממנהלי העיזבון".

11. זאת ועוד: למרות שהמערער צודק שהסך של 260,000 ₪ שמהווה 0.5% משווי העיזבון
נפסק לו עבור שירותים מיוחדים שנגעו לתביעה להפסקת שימוש בבניין שהגישה עיריית -
במסגרת ----- ולא מדובר בתשלום עבור הפעילות הרגילה, מדובר בסכום משמעותי
ביותר עבור טיפול בהליך שהתקיים בבית המשפט לעניינים מקומיים. אכן, לפי תקנה
45ג(ד) לתקנות הירושה, רשאי בית המשפט לפסוק שכר עבור שירותים מקצועיים וזאת
בתנאי שהוא לא יעלה על התעריף המינימאלי המומלץ במקצועו של נותן השירות. המערער
ביקש לקבל שכר בגובה של 0.5% משווי הנכס ולא 2% כפי שנקבע בתעריף המומלץ וזאת
לאור שווי הבניין. למרות זאת, מדובר בשכר טרחה משמעותי ביותר לאור היקף הטיפול
שנדרש באותו הליך. לכן, צדק בית המשפט קמא שעה שלקח בחשבון אף תשלום זה
כששקל את השכר הראוי עבור פעולות המערער, למרות שהוא ניתן עבור שירותים מיוחדים
שהם בנוסף לאחוזים שנקבעו עבור טיפול שוטף בתקנה 45ב (א) ו - (ב) לתקנות הירושה.

12. זאת ועוד: חלק מהמשיבים טענו שהמערער קיבל שכר נוסף בגובה של מעל 400,000 ₪
והמשיב 9 אף צירף לתיק המוצגים שהגיש העתק משתי חשבוניות שהמערער הנפיק למשיב
8 מר אלמוני מיום 7.2.19, האחת ע"ס של 400,000 ₪ והשנייה ע"ס של 75,000 ₪. על
החשבוניות כתוב "תשלום שכר טרחה בקשר לנכס ברחוב -----" [הבניין]. המשיבים טענו
שהדבר מוכיח שהמערער קיבל שכר נוסף בסכום זה מעבר לשכר הביניים ולכן גם מסיבה
זו, יש לדחות את ערעורו.

13. במסגרת הדיון בערעור, נשאל המערער לפשר חשבוניות אלו והוא השיב שהן קשורות
למכירה של בניין ב----- שלמשיב 8 היה בו חלק והוא מונה לכונס נכסים למכירתו. לדבריו,
נפסק לו שכר טרחה בגובה של 3% משווי של הנכס וחלקו של משיב 8 בשכר הטרחה עמד
על למעלה ממיליון ₪. לטענתו, החשבוניות הנ"ל הוצאו למשיב 8 בגין תשלום שכר טרחתו
עבור מכירת הנכס ב----- והן לא קשורות לבניין (עמ' 17 שורות 26-22). משהמערער נשאל
כיצד הוא רשם על החשבונית שהיא עבור טיפול בבניין הוא השיב: "הוא גר ב----- הוא
ביקש להתקזז על זה" (שם שורה 30).

14. אין צורך להכביר מילים על החומרה שבהתנהלות המערער, שעה שרשם על החשבונית
שהיא ניתנה בגין טיפול בנכס אחר מהנכס שבגינו היא הוצאה. לפיכך, גם מסיבה זו, אנו
סבורים שאין מקום להתערב בהחלטה ולהוסיף למנהל העיזבון שכר נוסף למעט בגין טעות
בחישוב שתפורט להלן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 9661-06-19 פלוני נ' אלמוני(המנוח) ואח'

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
15. כאמור, ביהמ"ש קמא טעה, שעה שחישב את שווי העיזבון בסך של 52 מיליון ₪ בלבד ולא
16. מאחר שהוא השמיט את שווי הקרקע. לפי תחשיב שווי של 52 מיליון ₪,
17. האחוזה שקיבל המערער כשכ"ט ביניים (ללא רכיב השירותים המיוחדים), עומד על 2.05%
18. בקירוב. לכן, יש לתקן את השכר המגיע לו כך שיקבל 2.05% משווי העיזבון בחישוב נכון –
19. דהיינו לפי סך של 57,320,000 ₪. 2.05% מסך של 57,320,000 ₪ הוא 1,175,060 ₪ ואולם,
20. נפסק למערער רק 1,069,600 ₪. לכן, הוא זכאי להפרש בסך של 105,460 ₪.
- 21.
- 22.
23. **סיכומי של דבר:** במבט על "ממעוף הציפור", שכר הטרחה בשיעור של מעל מיליון ₪,
24. מהווה שכר סביר התואם את הדין והפסיקה ואת נסיבות מקרה דנן. ברם, מאחר שעקב
25. טעות בחישוב שווי העיזבון לא קיבל המערער 2.05% משווי העיזבון כפי שסבר ביהמ"ש
26. קמא אלא פחות, הוא זכאי לתוספת בסך של 105,460 ₪. לסכום האמור יתווסף מע"מ
27. כחוק.
- 28.
29. למרות שהערעור התקבל רק בחלקו הקטן, בהתחשב בכך שאכן נפלה טעות בפסק דינו של
30. ביהמ"ש קמא, אין צו להוצאות.
- 31.
- 32.
33. העירבון שהופקד יושב למערער.
- 34.
35. פסק הדין מותר לפרסום בכפוף להשמטת פרטים מזוהים.
- 36.
- 37.
- 38.
- 39.
- 40.
- 41.
- 42.
- 43.
- 44.
- 45.
- 46.
- 47.
- 48.
- 49.
- 50.
- 51.
- 52.
- 53.
- 54.
- 55.
- 56.
- 57.
- 58.
- 59.
- 60.
- 61.
- 62.
- 63.
- 64.
- 65.
- 66.
- 67.
- 68.
- 69.
- 70.
- 71.
- 72.
- 73.
- 74.
- 75.
- 76.
- 77.
- 78.
- 79.
- 80.
- 81.
- 82.
- 83.
- 84.
- 85.
- 86.
- 87.
- 88.
- 89.
- 90.
- 91.
- 92.
- 93.
- 94.
- 95.
- 96.
- 97.
- 98.
- 99.
- 100.

נפתלי שילה, שופט

איריס לושי-עבודי,
שופטת

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא
אב"ד